

Nr. 76
11 august 2020

Domnului Dorel Noroc,
Secretar de Stat al Ministerului Finanțelor

Stimate Domnule Secretar de Stat,

Asociația Investitorilor Străini (FIA) Vă salută și Vă exprimă înaltele sale considerațiuni.

Experții societăților – membre FIA, la adresarea Ministerului Finanțelor nr. 04-06/620 din 31 iulie curent, au examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative ce țin de activitatea de antreprenariat (Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenariat și întreprinderi, Codul Muncii al RM, Legea privind protecția consumatorului nr.105/2003, Legea cu privire la comerțul interior nr.231/2010, Legea salarizării nr.847/2002, Codul fiscal nr.1163/1997), și vin să Vă prezinte în **anexă** (6 file) comentariile punctate pe marginea prevederilor din proiect.

În același timp, dorim să menționăm că pentru a prezenta un aviz mai profund și cuprinzător, recomandăm elaborarea și prezentarea unei note informative, care ne va permite să cunoaștem condițiile care au impus elaborarea acestui proiect și finalitățile urmărite, dar și elaborarea analizei impactului de reglementare, cu evaluarea costurilor și beneficiilor, impactul asupra mediului de afaceri, precum și corespunderea proiectului cu politica de reglementare a activității de întreprinzător.

Vă mulțumim și suntem la dispoziția DVS pentru orice informații suplimentare!

Cu o deosebită considerație,

Ana Groza
Director executiv

Referințe (articol/lege)	Comentarii	Propuneri
Art.6 Legea 845/1992	<p>Prevederile proiectului care reglementează plafoanele monetare sunt confuze, unde efectuarea plății se plafonează la 1000 lei per tranzacție, iar încasarea la 10 000 lei per tranzacție</p> <p>i. să efectueze plăți în numerar în sumă ce nu depășește o mie de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 10 000 lei zilnic;</p> <p>ii. să încaseze plăți în numerar în limita a 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate;</p> <p>iii. - să încaseze plăți în volum nelimitat în cazul utilizării instrumentelor de plată definite conform Legii 114/2012..</p>	<p>i. A se exclude plafonul de 1000 de lei per tranzacție <u>la efectuarea plății</u> dacă deja este stabilit un plafon zilnic de 10 000 lei.</p> <p>ii. A se exclude plafonarea stabilită la încasarea plăților în numerar. Astfel, e necesar a se lua în considerație faptul că dacă ”creditorul” este o întreprindere care prestează servicii la populație, cum ar fi furnizorii de telefonie mobilă, încasarea plăților are loc prin suplinirea contului/numărului de telefon (nu se achită factura) în mare parte prin bănci și terminale de plată. În realitate, în momentul încasării plății, persoana/terminalul care încasează plata nu poate determina faptul dacă se suplinește contul unui număr ce aparține unei persoane fizice sau juridice. Totodată, apare întrebarea cine se consideră ca face ”încasarea”?</p> <p>iii. Norma respectivă poate avea interpretarea precum că încasarea de la persoanele juridice nu este supusă limitărilor dacă este realizată prin terminale. A se exclude, fiindcă este ambiguă și urmărirea faptului dacă plătitorul este persoană juridică sau fizică nu este posibilă când prestarea serviciului are la un număr foarte mare de persoane.</p> <p>Totodată, propunem ca lit.i să fie expusă în următoarea redacție: „i. să efectueze plăți în numerar în sumă ce nu depășește o mie de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 10 000 lei zilnic. Prevederea dată nu se aplică în cazul compensării cheltuielilor de delegare;”.</p> <p>Este important de indicat expres la acest punct dacă această prevedere se răsfrânge asupra sumelor acordate angajaților</p>

Anexă la Avizul FIA nr. 76 din 11 august 2020, PL privind activitatea de antreprenariat

		<p>pentru compensarea cheltuielilor de delegare în scopuri de serviciu.</p> <p>De exemplu, angajatul achită în numerar cazarea la hotel, care este mai mare decât plafonul de 1 000 lei (per tranzacție), rezultă că entitatea care l-a delegat poate fi sancționată pentru nerespectarea acestei prevederi din Legea nr.845/1992.</p>
Art. 7 Legea 845/1992	Proiectul stabilește obligativitatea achitării salariilor prin transfer în cazul în care întreprinderea are ” <i>cel puțin</i> ” 10 angajați, iar proiectul de modificare a Codului Muncii prevede ” <i>mai mult</i> ” de 10 angajați.	Pentru a se asigura respectarea regulilor de redacție din punctul de vedere a tehnicii legislative considerăm ca aceleași reglementări trebuie să fie expuse uniform, utilizând aceleași sintagme. Propunere: a se înlocui sintagma ” <i>cel puțin</i> ” cu ” <i>mai mult de</i> ”.
Art. 10 (5) Legea 845/1992	<ul style="list-style-type: none"> i. Plățile în numerar ce depășesc plafonul de 10 000 lei <i>lunar</i> maxim se sancționează. ii. Sancțiunile menționate nu se aplică la efectuarea ”decontărilor” cu ... 	<ul style="list-style-type: none"> i. Modalitatea de stabilire a plafoanelor este confuză în textul proiectului și crează impresia de incoerență. Astfel art. 6 stabilește plafon de 1000 lei tranzacție/ 10000 lei zilnic, iar art. 10 prevede deja ca plafonul e 10000 lei lunar. Propunem revizuirea modalității de stabilire a plafoanelor și să fie doar unul – lunar de 50000 lei prin reducerea acestuia cu 50% pentru a asigura predictibilitatea comportamentului în afaceri. În orice caz, la stabilirea unor plafoane ar trebui să fie o analiză de impact a reglementării, fiindcă e vorba de reglementarea afacerilor. ii. Proiectul discriminează operațiunile de ”efectuare” și ”încasare” a plății, iar în punctul 5, la excepții, apare noțiunea de ”decontare”. Propunere: a se utiliza aceleași noțiuni în tot textul proiectului pentru a se evita înțelegerea și aplicarea ambiguă a textului legii.
Art. 10 (5 ¹) Legea 845/1992	Controlul nerespectării legii se efectuează de SFS în conformitate cu actele normative emise de Guvernul RM	Activitatea de control nu poate fi reglementat prin acte normative secundare în contextul în care această activitate este deja reglementată de Codul Fiscal și Legea privind reglementarea controlului de stat asupra activității de întreprinzător. Propunere: a se exclude această prevedere.
Art. 10 (9)	Încasarea plăților în numerar care depășesc plafonul de	A se exclude această prevedere fiindcă este imposibil a fi

Anexă la Avizul FIA nr. 76 din 11 august 2020, PL privind activitatea de antreprenariat

Legea 845/1992	10 000 de lei pentru fiecare tranzacție se sancționează conform prevederilor legislației în vigoare;	implementată în practică de furnizorii/creditorii mari care primesc plăți prin intermediul băncilor/terminalelor de plată pentru servicii fără emiterea facturilor, cum ar fi suplinirea contului la numărul de telefon pentru serviciile cu plată în avans.
Art. 10 (10) Legea 845/1992	Fraționarea sumei de încasat în mai multe tranșe, pentru a evita plafonul de încasare de 10 000 de lei se sancționează conform prevederilor legislației în vigoare;	A se exclude din aceleași raționamente expuse mai sus. Astfel, dacă persoana care efectuează plata în numerar la ghișeul băncii sau prin utilizarea unui instrument de plată, nu declară că este persoană juridică și că achită o factură, sistemul automatizat al furnizorului de telefonie mobilă nu are cum recunoaște acest fapt, fiindcă primește banii pe canalele deschise cu băncile și cu prestatorii de servicii de plată. Sistemele automatizate de deservire a clienților sunt setate pentru a acoperi datoriile mai întâi, inclusiv prin fracționarea plății care a efectuat-o persoana.
Art. 13 al.12 Legea 105/2003	<p>f) lansarea de către comerciant a unei invitații de a cumpăra produse la un preț cu discount, în scopul promovării produselor, pentru ca ulterior să refuze acordarea discount-ului în cazul în care consumatorul solicită achitarea cu cardul de plată sau cu alt instrument de plată;</p> <p>- după lit. w) se completează lit. x) cu următorul cuprins:</p> <p>x) refuzul aplicării discount-ului la achitarea prețului produsului de către consumator prin intermediul cardului de plată sau a altui instrument de plată, în cazul lansării unei invitații de a cumpăra produse cu aplicarea reducerilor.</p> <p>Noțiunea corectă la "discount" este "reducere".</p> <p>Refuzul acordării reducerii trebuie să fie interzis în orice circumstanțe, nu numai la achitarea cu cardul, de aceea interdicția dată trebuie să fie prevăzută ca inclusiv, dar nu limitativ.</p>	<p>A se înlocui noțiunea de "discount" cu "reducere"</p> <p>f) lansarea de către comerciant a unei invitații de a cumpăra produse la un preț cu <u>reducere</u>, în scopul promovării produselor, pentru ca ulterior să refuze acordarea <u>reducerii</u>, <u>inclusiv</u> în cazul în care consumatorul solicită achitarea cu cardul de plată sau cu alt instrument de plată;</p> <p>- după lit. w) se completează lit. x) cu următorul cuprins:</p> <p>x) în cazul lansării unei invitații de a cumpăra produse cu aplicarea reducerilor, inclusiv prin refuzul aplicării <u>reducerii</u> la achitarea prețului produsului de către consumator prin intermediul cardului de plată sau a altui instrument de plată.</p>
Art. 21 Legea 231/2010	Comerciantul este obligat, în cazul în care acordă facilități de preț cumpărătorilor/consumatorilor, să	A se utiliza o singură noțiune "reducere" Comerciantul este obligat, în cazul în care acordă <u>reducere</u> de preț

Anexă la Avizul FIA nr. 76 din 11 august 2020, PL privind activitatea de antreprenoriat

	<p><i>ofere reducerea de preț atît la achitarea în numerar, cît și cu utilizarea unui instrument de plată fără numerar.</i> A se asigura coerența în utilizarea noțiunilor în proiect, astfel în 2 articole sunt utilizate 3 noțiuni: discount, facilitare, reducere.</p>	<p><i>cumpărătorilor/consumatorilor, să ofere reducerea de preț atît la achitarea în numerar, cît și cu utilizarea unui instrument de plată fără numerar.</i></p>
<p>Art. 57, art. 293 Cod contravențional 218/2008</p>	<p>Aceste articole stabilesc sancțiunea de ”privare de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe termen de la 3 luni la un an” pentru încălcările comise în domeniul achitărilor/incasărilor de către antreprenori.</p> <p>Stabilirea sancțiunii de suspendare a activității de antreprenor pot fi calificate disproporționale și excesive, astfel avem deja cazuri de condamnare a RM Moldova la CEDO pentru retragere dreptului de practicare a activității de antreprenor. Acțiunea de suspendare trebuie să fie foarte bine fundamentată cu argumente ce ar demonstra protecția reală a intereselor societății. Vezi art.15 al Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător care prevede: <u>Activitatea autorităților administrației publice și/sau altor instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control în relațiile cu întreprinzătorii trebuie să fie proporțională asigurării intereselor societății și protecției drepturilor întreprinzătorilor.</u> Autoritățile administrației publice și/sau alte instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control nu vor întreprinde acțiuni în exces necesităților atingerii scopurilor societății.</p> <p>De altfel, încălcarea regulilor de efectuare a plăților nu pot aduce prejudicii societății per ansamblu care ar putea demonstra suspendarea dreptului de activitate.</p>	<p>A se exclude sancțiunea de ”privare de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe termen de la 3 luni la un an” ca fiind contrara principiului proporționalității în reglementarea activității de antreprenor și care nu oferă o protecție suficientă de activitate și previzibilitate. A se lăsa doar sancțiunea pecuniară.</p>
<p>Art. 293, al 4</p>	<p>(4) <i>Încasarea plăților în numerar și/sau fracționarea</i></p>	<p>A se exclude prevederile ce sancționează încasarea numerarului</p>

Anexă la Avizul FIA nr. 76 din 11 august 2020, PL privind activitatea de antreprenoriat

<p>Cod contravențional 218/2008</p>	<p><i>plăților cu scopul eludării plafonului de 10 000 de lei per tranzacție stabilit prin Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi</i></p> <p><i>a) Încasarea plăților în numerar peste plafonul de 10 000 de lei per tranzacție stabilit prin Legea nr. 845/1992 privind la antreprenoriat și întreprinderi se sancționează, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 90 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</i></p> <p><i>b) Fraționarea plăților cu scopul eludării plafonului de 10 000 de lei per tranzacție stabilit prin Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi se sancționează cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 270 la 330 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</i></p>	<p>și fracționarea facturilor conform explicațiilor date la art. 6, 10 ale Legii 845/1992. Furnizorii de telefonie mobilă care au milioane de utilizatori nu pot urmări în practică încasarea numerarului de la persoanele juridice, care suplinesc contul fără achitarea facturii, la ghișeele băncii sau terminale de plată de către persoanele juridice.</p>
<p>Art. 297, al 4 Cod contravențional 218/2008</p>	<p><i>(4) Neexecutarea de către personalul împuternicit al Serviciului Fiscal de Stat a atribuțiilor de verificare a faptului asigurării posibilității de achitare a plăților prin intermediul instrumentelor de plată de către agenții economici se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.</i></p> <p>Nu este clar cum această normă ar putea fi aplicată în practică și anume: să verifice faptul asigurării posibilității de achitare a plăților prin intermediul instrumentelor de plată? Ce se întâmplă dacă verifică? Legea nu prevede scutire de pedeapsă a antreprenorului dacă acesta nu a avut posibilitatea de achitare prin intermediul instrumentelor de plată.</p>	<p>A se introduce la art. 293 ca circumstanță atenuantă la sancționarea antreprenorului în cazul în care a antreprenorul nu a avut posibilitatea de achitare prin intermediul instrumentelor de plată.</p>
<p>Art.96, Cod</p>	<p>Articolul 96 se completează cu litera:</p>	<p>Această modificare atrage după sine o mulțime de întrebări, de</p>

Anexă la Avizul FIA nr. 76 din 11 august 2020, PL privind activitatea de antreprenariat

Fiscal nr.1163/1997	“(c) Cotele T.V.A stabilite la literele (a) și (b) se reduc cu două puncte procentuale în cazul în care plata este efectuată cu utilizarea instrumentelor de plată definite conform Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, emise și/sau acceptate de către prestatorii de servicii de plată indicați la art. 7 din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.”	exemplu: 1. Cine va beneficia de această reducere doar persoanele fizice, sau și persoanele juridice? deoarece în modul în care este expus aliniatul nou, nu este clar. 2. Cine va restitui aceste 2%? Entitatea din start va trebui să acorde reducerea, sau statul ulterior le va recompensa persoanelor fizice 2% din TVA-ul aferent procurărilor achitate prin virament? 3. În cazul în care entitatea emite factura fiscală pentru serviciile prestate cu achitarea ulterioară, cum va acorda această reducere de 2% dacă inițial clientul nu a afirmat prin ce metodă de plată va achita factura? 4. Dacă entitatea a încasat un avans pentru livrarea ulterioară de bunuri/servicii, entitatea va calcula TVA din avansuri în mărime de 18% sau 20%?
------------------------	---	---